

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייים

ע"פ 707/14

לפני :
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט מ' מזוז

המערער : פלוני

נגד

המשיבים :
1. מדינת ישראל
2. המתלוננים

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
(השופטים: ר' לורד; צ' דותן; ע' וינברג-נוטוביץ) מיום
18.12.2013 בתפ"ח 28225-06-12

תאריך הישיבה : כ"ז בניסן התשע"ה (16.4.2015)

בשם המערער : עו"ד ששי גז; עו"ד שירן גולברי

בשם המשיבים : עו"ד סיגל בלום

בשם שרות המבחן למבוגרים : גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט מ' מזוז:

1. ערעור על גזר דינו מיום 18.12.2013 של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים ר' לורד, צ' דותן וע' וינברג-נוטוביץ) בתפ"ח 28225-06-12.

תמצית הליכים קודמים

2. ביום 13.3.2013 הורשע המערער, על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן הכולל 29 אישומים של עבירות מין חמורות ומרובות שנעשו באמצעות האינטרנט כלפי 33 קורבנות מזוהות ועוד עשרות קטינות נוספות שזהותן לא ידועה.

3. לפי עובדות כתב האישום, המערער, כיום כבן 44, ביצע את עבירות המין שיוחסו לו בכתב האישום בין השנים 2001-2012. דרך פעולתו הייתה ליצור קשר עם קטינות, מרביתן בנות 10-14, דרך חדרי צ'אטים באינטרנט, בזהויות בדויות שיצר של נערות או נשים צעירות, ובחלק מהמקרים תוך התחזות לנער. לאחר שהקטינות אישרו את המערער, בדמותו השקרית, לצרכי שיחה פרטית החל המערער להטרידן מינית ולגרום להן לבצע בעצמן מעשים מגונים, מעשי סדום ואינוס, או שביצע ניסיון לכך, והכל לצורך סיפוק צרכיו המיניים ותוך ניצול גילן הצעיר של הקטינות. המערער עודד קטינות להתפשט מול המצלמה ולגעת בעצמן לפי הנחיותיו, תוך שהוא גורם להן לחשוב שהוא מעניק להן "חינוך מיני". כחלק מתכנית התנהגות זו, נהג המערער להחמיא לקטינות על פתיחותן ובגרותן ולומר להן שהוא סומך עליהן שהשיחות שהוא מקיים עמן יוותרו בסוד. כמו כן, נהג המערער לשלוח לקטינות תמונות וסרטונים פורנוגרפיים, ועודד אותן לצפות בהם, כאשר לעיתים כללו התמונות והסרטונים דמויות של קטינים.

4. כתב האישום המתוקן כולל כאמור 29 אישומים ומתפרש על פני 43 עמודים. איני רואה צורך וטעם בפירוט כל מעשיו הנפשעים ומעוררי הסלידה של המערער, אך על מנת לעמוד על טיב המעשים ואופיים אביא, כלשונם, את שני האישומים הראשונים מתוך 29 האישומים בהם הודה והורשע המערער:

"אישום ראשוןא. העובדות

1. בין החודשים פברואר - מאי 2009 או בסמוך לכך, באמצעות תוכנת הצ'ט, יצר הנאשם קשר עם ר.צ קטינה ילידת 3.7.96 (להלן: ר.צ) תוך שימוש בזהויות הבדויות (להלן באישום זה: השיחות).

2. במהלך השיחות, כשהוא מודע לכך שהיא כבת 13 שנים, ביצע הנאשם בר.צ. מעשים של הטרדה מינית

ומעשים מגונים, במספר רב של פעמים, בכך ששאל אותה שאלות חוזרות ונשנות שמתייחסות למיניותה, תיאר לה בפירוט יחסי מין, שביצע לכאורה, עם בנים ובנות אחרים, ביקש ממנה לגעת בעצמה, להחדיר אצבעות לאיבר מינה ולהגיע לסיפוק מיני, תוך שהוא כותב לה באופן הפונה אל דמיונה, כי הוא נוגע בה, מפשיט אותה, מבצע בה מין אוראלי ומחדיר אצבעותיו לאיבר מינה וכן תיאר לה שהוא מאונן.

3. ר.צ אמרה לנאשם שהיא 'קטנה מדי' לקיים יחסי מין והנאשם אמר לה שהיא צודקת אבל שהיא צריכה להיות מוכנה ולכן הוא ילמד אותה. בהמשך השיחות החמיא הנאשם לר.צ. על התפתחותה המינית והתנהגותה הבוגרת לדבריו.

4. הנאשם הציע לר.צ. להחדיר לאיבר מינה חפצים שונים כמו ידית של מברשת שיער ומלפפון. כמו כן אמר לה, שאולי הוא יקיים בעתיד סקס עם חיות כי חברה שלו הראתה לו את עצמה במצלמה כשהכלב שלה מלקק לה את איבר המין. בהקשר זה שאל הנאשם את ר.צ אם יש לה כלב או חתול.

5. במסגרת השיחות ביניהם, שלח הנאשם לר.צ. תמונות עירום וכן תמונות בהן נראית נערה מבצעת מין אוראלי בנערה אחרת וטען בפניה בכזב כי הוא, בזהותו הבדויה, מופיע בהן.

6. בשלב מסוים הצליח הנאשם לשכנע את ר.צ. שתחשוף את עצמה בפניו ותקיים עימו שיחת וידאו. ר.צ. שלחה לו תמונות שלה בעירום, התפשטה מול מצלמת הוידאו, חשפה בפניו את חזה, ישבנה ואיבר מינה ונגעה בגופה בהתאם להנחיותיו.

7. במהלך השנים שלאחר מכן, 2009-2012, החזיק הנאשם בתמונות העירום של ר.צ. ופרסם אותן בכך שהעבירן לקטינות אחרות תוך שהוא טוען בפניהן בכזב כי אלו הן תמונותיו.

...

אישום שני

א. העובדות

1. מאז מועד שאינו ידוע למאשימה עובר לחודש אפריל 2011 ועד לחודש אוקטובר 2011, או בסמוך לכך, שוחח הנאשם עם א.ס, קטינה ילידת 14.10.1999 (להלן: א.ס) באמצעות תוכנת צ'ט בזהויות בדויות.

2. במהלך השיחות, כשהוא יודע שהינה כבת 11.5, ביצע הנאשם בא.ס מעשים של הטרדה מינית ומעשים מגונים, במספר רב של פעמים, בכך ששאל אותה שאלות חוזרות ונשנות שמתייחסות למיניותה, תיאר לה בפירוט יחסי מין, שביצע לכאורה, עם בנים ובנות, ביקש ממנה לגעת בעצמה, להחדיר אצבעות לאיבר מינה ולהגיע לסיפוק מיני, תוך שהוא כותב לה באופן הפונה אל דמיונה, כי הוא נוגע בה, מפשיט אותה, מבצע בה מין אוראלי ומחדיר אצבעותיו לאיבר מינה ולישבנה וכן תיאר לה שהוא מאונן.

3. באחת השיחות, ב-16.4.2011, הציע הנאשם לא.ס לצרף לשיחה את חברתה שהיתה איתה בחדרה באותה עת, כדי שיתפשטו וישוו ביניהן את גופן. א.ס סרבה ואמרה שחברתה קטנה מדי בגיל 9 בלבד, ובתגובה לכך נזף בהן הנאשם ולחץ עליהן להתפשט כשהוא ממשיך ומספר, בשם הזהות הבדויה, שאף הוא הראה את איבר מינו לאחותו הקטנה כדי ללמד אותה. בעקבות כך, התפשטה א.ס והראתה את שדיה לנאשם באמצעות מצלמת המחשב ואז יצאה חברתה מהחדר.

4. בהמשך אותה השיחה, בתגובה להפצרותיו של הנאשם, התפשטה א.ס והציגה בפניו את איבר מינה ואת פי הטבעת שלה ונגעה בעצמה בהתאם להנחיותיו תוך שהוא כותב לב באופן הפונה אל דמיונה, כי הוא נוגע בה, מפשיט אותה, מבצע בה מין אוראלי ומחדיר את אצבעותיו לאיבר מינה.

5. במהלך השיחות, הציע הנאשם לא.ס להחדיר לאיבר מינה וישבנה חפצים שונים כמו טוש או עט. בנוסף, אמר לה שחברה שלו הצטלמה כשהכלב שלה מלקק לה את איבר המין, והסביר לא.ס איך לגרום לכלב לעשות זאת ושאל אותה אם יש לה כלב.

6. הנאשם שלח לא.ס תמונות עירום שונות וכן תמונות של מין אוראלי והחדרת אביזרים לאיבר המין וטען בפניה בכזב כי אלו הן תמונותיו, בזהות הבדויה, ותמונות חברותיו.

7. במהלך השיחות, שב ושכנע הנאשם את א.ס שתחשוף את עצמה בפניו ותקיים עימו שיחת וידאו. א.ס נעתרה לבקשותיו, הפעילה את המצלמה, חשפה בפניו את חזה, ישבנה ואיבר מינה ונגעה בגופה בהתאם להנחיותיו.

8. ב-27.4.2011, במהלך שיחה עם הנאשם ובהתאם להנחייתו, הזמינה א.ס את אחיה בן ה-13, מ.ס, יליד 14.4.1998 לחדרה. לבקשת הנאשם חשף האח את איבר מינו והציגו לנאשם באמצעות המצלמה.

9. בהמשך, לאחר שהאח יצא מהחדר אמר הנאשם לא.ס. כי אחיה "צריך ללמוד לספק בנות", וכי הוא צריך לגרום לה לסיפוק מיני.
10. ב-28.4.2011 במהלך שיחה עם הנאשם ובהתאם להנחייתו, הזמינה א.ס. את אחיה לחדרה, האח הוריד את מכנסיו, וא.ס. אחזה באיבר מינו וגרמה לו לזקפה. לאחר מכן, הורה הנאשם לא.ס. להחדיר את איבר מינו של אחיה לפיה והיא ליקקה את איבר מינו.
11. בהמשך, בהתאם להנחיותיו של הנאשם, הפשילו א.ס. ואחיה את מכנסיהם, הנאשם הורה לא.ס. לסובב את ישבנה לכיוון של האח כדי שזה ישים את איבר מינו על פי הטבעת שלה והוא חיכך את איבר מינו בישבנה של א.ס.
12. בהמשך, הפציר הנאשם בא.ס. לשבת על אחיה ו"לרכב" עליו או להחדיר את איבר מינו לפיה עד שיגיע לסיפוק מיני. האח אמר שהוא לא צריך והנאשם המשיך והפציר בהם "ליהנות כמו גדולים".
13. במהלך חודש יולי 2011, או בסמוך לכך, יצר הנאשם קשר בתוכנת הצ'ט עם א.ס. בזהות בדויה נוספת, וטען כי יש בידי תמונות שלה ואיים כי יפרסם את התמונות אלא אם הם יבצעו מעשים מיניים נוספים.
- "...

5. בגין מעשיו אלה, בהם הודה כאמור המערער, הוא הורשע בעבירות כדלקמן: מעשה מגונה בקטינה שטרם מלאו לה 16 בהסכמה שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה - לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו-345(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); גרם מעשה מגונה בקטינה באותן נסיבות לפי סעיפים 348(ב) ו-350 בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו-345(א)(2) לחוק העונשין; הטרדה מינית בקטינה שטרם מלאו לה 15 לפי סעיף 3(א)(3) ובנסיבות סעיף 3(א)(6) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998 וניסיון לעבירה זו לפי הסעיפים הנ"ל בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין; שימוש בגופו של קטין לעשיית פרסום תועבה לפי סעיף 241(ב) לחוק העונשין; פרסום תועבה ובו דמות של קטין לפי סעיף 241(ב) לחוק העונשין; ניסיון לגרם מעשה סדום בקטינה שטרם מלאו לה 16 בהסכמה שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה לפי סעיפים 347(ב) ו-350 בנסיבות סעיפים 345(ב)(1) ו-345(א)(2), בצירוף עם סעיף 25 לחוק העונשין; סחיטה באיומים לפי סעיף 428 לחוק העונשין; גרם מעשה אינוס בקטינה שטרם מלאו לה 16 בהסכמה שהושגה במרמה לגבי מיהות העושה לפי סעיפים 345(ב)(1) ו-350 בנסיבות סעיף 345(א)(2) לחוק העונשין, וניסיון לעבירה זו לפי הסעיפים הנ"ל בצירוף סעיף 25 לחוק

העונשין; החזקת פרסום תועבה ובו דמותו של קטיין לפי סעיף 214(ב3) לחוק העונשין; ואיומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

גזר הדין של בית המשפט המחוזי

6. ביום 18.12.2013 גזר בית המשפט את דינו של המערער ובגדרו הוא נידון ל- 14 שנות מאסר לריצוי בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יורשע במשך 3 שנים מיום שחרורו בעבירת מין בה הורשע ו-6 חודשי מאסר על תנאי לבל יורשע במשך 3 שנים מיום שחרורו בעבירת איומים. כן נידון המערער לתשלום פיצויים של 10,000 ש"ח לכל אחת מ-33 הקורבנות שזהותן ידועה.

7. בגזר דינו המפורט, המחזיק 25 עמודים, התייחס בית המשפט לכך שמקרה זה הוא מהמקרים החמורים והמעוותים שהובאו בפניו. המערער ביצע את עבירות המין שתוארו בעשרות רבות של קורבנות, מהן 33 קטינות שזהותן ידועה, רובן בנות 10-14, במשך תקופה ארוכה של כעשור שלם. המערער ביצע את מעשיו תוך ניצול תמימותן ומצוקתן ובאמצעות כושר שכנוע, תחכום ומניפולטיביות. כמו כן, ה"חינוך המיני" שנתן המערער, לדבריו, לקטינות כלל תכנים קשים ומעוותים, לרבות קיום יחסי מין בין הקטינות לבין אחיהן, שימוש בבעלי חיים לשם סיפוק מיני והנחיית הקטינות להחזיר חפצים לנרתיק ולפי הטבעת. בכך פגע המערער בהתגבשות תפיסתן של הקטינות, שנמצאות בשלב של תמימות וסקרנות, אודות האופן בו יחסים אינטימיים תקינים צריכים להתרחש. במעשיו אלו, פגע המערער בכבודן, בשלמות גופן ובנפשן של הקטינות.

בית המשפט קבע כי עבירות מין באינטרנט מבוצעות בקלות רבה על ידי לחיצה על מקלדת המחשב בכל שעה של היממה, תוך סיכון מועט ביותר למבצע העבירה, שאינו נדרש לצאת מן הבית, להיחשף ולארוב לקורבן, כך שגילוי מבצע העבירה הוא קשה. כמו כן, ברחבי רשת האינטרנט ישנו "טרף קל" של קטינות המשוטטות באינטרנט מבלי שהן מודעות לסכנות האורבות להן, בוודאי במקרה שבו השותף לשיחה מתחזה לקטינה אחרת. הפגיעה מתרחשת בתוך ביתן של הקטינות, במקום שאמור להיות בטוח ומוגן.

8. כן התייחס בית המשפט לתסקיר המבחן אשר פירט באריכות את נסיבות חייו של המערער. המערער נמצא בשנות ה-40 לחייו, גרוש ואב לשלושה ילדים קטנים המצויים במשמורת אמם. טרם מעצרו עבד המערער כסמנכ"ל בחברת הייטק, ובעברו התנדב לשירות צבאי ביחידת מודיעין בשל נכות בידו. התרשמות שירות המבחן הייתה כי המערער בעל דימוי עצמי נמוך ובעל חסכים רגשיים עמוקים ודפוס התנהגות כוחני ומניפולטיבי הממוקד בסיפוק צרכיו העצמיים. כן עמד שירות המבחן על קיומם של דחפים מיניים מוגברים אצל המערער, בעלי מאפיינים של סטייה מינית. באשר למעשיו, שירות המבחן ציין כי המערער מתקשה להכיר בפגיעה שגרם לקורבנות בהתנהגותו והוא מבטא עיוותי חשיבה ורציונליזציה על מנת להצדיק את מעשיו. המלצת שירות המבחן הייתה לשילוב המערער בטיפול כוללני ואינטנסיבי וטיפול ייעודי לעברייני מין על מנת להפחית את רמת הסיכון להישנות העבירות. נוכח האמור הומלץ על ענישה בדרך של ריצוי מאסר בפועל וחיובו של המערער בפיצוי הקורבנות.

בית המשפט ציין כי אומנם לא התקבלו תסקירי קורבן. אולם הפגיעה בהתפתחות המינית והנפשית הרגילה והנורמטיבית של הקטינות שנפגעו על ידי המערער איננה דורשת הוכחה.

9. בית המשפט קבע כי יש לראות במתואר בכתב האישום כריבוי עבירות המהוות ריבוי אירועים ועל כן יש לקבוע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד, כהוראת סעיף 40(א) לחוק העונשין. כן ציין בית המשפט כי קשה מלאכת קביעת מתחם הענישה מאחר שאיתור פסיקה בעלת נסיבות דומות איננה קלה ומשום שעבירות גרם אינוס וגרם מעשה סדום בדרך וירטואלית טרם נדונו בפסיקה. בית המשפט קבע מתחם ענישה של שנתיים עד 4 שנות מאסר בפועל בגין העבירות בכל אירוע הכולל עבירות של גרם אינוס, ניסיון לעבירה זו וניסיון לגרם מעשה סדום, ומתחם ענישה של שנת מאסר עד 3 שנות מאסר בפועל לכל אירוע באירועים האחרים שבכתב האישום.

10. בגזירת העונש התחשב בית המשפט בנסיבותיו האישיות של הנאשם שאינן קשורות בביצוע העבירה, בנכותו וברקע לביצוע העבירה. כן התחשב בית המשפט בהודאתו של המערער שניתנה כבר בחקירתו באופן שחסך התדיינות משפטית ואת עדויות המתלוננות הרבות שמעולם לא ראו את המערער ואינן יודעות מי הוא. בית המשפט ציין כי המערער הביע חרטה וכי הוא נעדר עבר פלילי ותפקד כלפי חוץ באופן נורמטיבי. יחד עם זאת הודגש שאין מדובר במעידה חד פעמית או בפעילות תחומה

בזמן קצוב וקצר אלא בעבירות שבוצעו לאורך תקופה ממושכת ובאינטנסיביות אשר הביאו לפגיעה ב-33 קורבנות שזהותן ידועה ובעוד מספר רב של קורבנות נוספים שזהותן אינה ידועה. בצל דברים אלו נגזרו על המערער העונשים שפורטו לעיל. תסקיר משלים

11. מהתסקיר המשלים מטעם שירות המבחן, שהוגש עובר לדיון לפנינו, עולה כי המערער לוקח אחריות על מעשיו, מביע חרטה ומכיר בהתנהלותו המינית הפוגעת אותה מייחס לתחושות נחיתות וערך עצמי ירוד מגיל צעיר. בנוסף, מבטא המערער מוטיבציה להשתלב בטיפול ייעודי לעברייני מין, אולם טרם הגיע המועד לשילובו בטיפול זה, והוא אינו מעוניין בעת הזו, כשתלוי ועומד בעניינו ערעור, להשתלב בטיפולים אחרים שהוצעו לו. כמו כן נכתב בתסקיר כי המערער מבטא נכונות לשלם את הפיצויים שנפסקו לחובתו. ביום 22.4.2015 התקבלה הודעה מטעם המערער לפיה הופקד במרכז לגביית קנסות סכום של 60,000 ש"ח עבור הפיצוי לקורבנות, אלא שסכום זה מהווה פחות מ-20% מסך הפיצויים בהם חויב.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

12. עיקר טענות בא כוח המערער מופנות לכך שהעונש חורג לגרסתו ממדיניות הענישה, ולטענתו הוא חמור יותר מעונשים שהוטלו "בעבירות מין בעולם המציאות". כן נטען כי מתחם הענישה שנקבע הוא שרירותי, נוכח כך שעבירות גרם אינוס ומעשה סדום טרם נדונו בפסיקה, וכי המתחם חורג לחומרה מהנהוג בשים לב לכך שמעשים שנעשים באינטרנט פחות חמורים ממעשים הנעשים בפועל, שכן לקורבן יש אפשרות לנתק את המחשב בכל רגע. בהמשך לאמור, נטען גם שהנזק שנגרם לקורבנות הוא פחות חמור במקרים וירטואליים, בייחוד נוכח התחזותו של המערער לנערות ומחשבתן כי ביצעו מעשיהן להוראות נערה אחרת. כמו כן נטען, שיש להבחין בין מקרים בהם גרימת המעשים המיניים בקורבן נעשית על ידי הקורבן עצמו לבין מקרים בהם המעשים נעשים על ידי צד ג' או העברייני עצמו. בהמשך לכך נטען, כי טעה בית המשפט כשהניח כי התקיימה פגיעה בקורבנות ללא קיומו של תסקיר קורבן, ואין להסיק מפסיקה המתייחסת לפגיעה של קורבן ממעשה שהתרחש בפועל. המערער לא נפגש ולא ניסה להיפגש עם הקורבנות ולשיטת בא כוח המערער, יש להותיר את "העונש הדו-ספרתי" למקרים בהם היה מפגש. בכל אופן, מדיניות ענישה מחמירה צריכה להיעשות בהדרגה ובגזירת עונשו של המערער יש להתחשב בכך כי רק במיעוט האישומים ביצע עבירות מהרף החמור של גרם מעשה אינוס וניסיון לגרם מעשה אינוס ומעשה סדום.

עוד טען בא כוח המערער כי יש לתת משקל גבוה יותר להודאתו של המערער אשר חסכה מהקורבנות עדות. ובאשר לנסיבותיו האישיות, נטען כי לא ניתן משקל מספק לגילו, למצבו המשפחתי, לנכותו, ולהיותו קורבן לפגיעה מינית בגיל 6. לבסוף נטען, כי המערער הביע נכונות ורצון להשתלב בטיפול אך על בית המשפט לתת את הדעת על כך שטיפול אשר לא ניתן להשיגו במאסר עדיף על מאסר ממושך אשר גם פוגע בהרתעה.

13. מנגד, טענה באת כוח המדינה כי הטיעון לפיו יש לקבוע את מדיניות הענישה בצורה מדורגת איננו רלוונטי לגבי העבירות מושא ערעור זה, שאינן עבירות חדשות בספר החוקים, ואשר לא מתעוררת שאלה לגבי מידת חומרתן. באשר לנזק שנגרם לקטינות נטען, כי אף בהיעדר תסקירי קורבן ניתן להסיק כי הקטינות סובלות מנזק לאור הכרת הפסיקה בכך שאדם יכול לסבול מצלקת נפשית בשל מעשים שביצע בעצמו. כמו כן, ברור שהאירועים הקיצוניים, ביניהם האישום הנוגע לגרם מעשים מיניים בן אח ואחות נושא מאפיינים של פוסט טראומה בקטינים. נוסף על אלו, יש את הפגיעה בפרטיות, המוכרת בפסיקה, שנגרמה בשל שמירת תמונות של הקטינות במחשב והצגתן של תמונות אלו לאחרים. באשר לטענת בא כוח המערער כי יש באירוע האינטרנטי ריחוק וכי הקורבנות יכלו לכבות את המחשב, מציינת באת כוח המדינה כי בשל התנהגות המערער, שכללה איומים ומניפולציות, הקטינות לא יכלו לכבות את המחשב כשהמערער מאיים להפיץ את תמונותיהן.

דיון והכרעה

14. האינטרס הציבורי מחייב כי ענישת עברייני המין תבטא את מידת הסלידה של החברה ממעשיהם הנפשעים, תמנע הישנותם ותרתיע אחרים מביצוע עבירות אלו (ע"פ 6802/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (6.1.2015)). האינטרס הציבורי מתחזק שעה שביצוע עבירות המין מופנה כלפי קטינים וקטינות, וזאת בשל הפוטנציאל ההרסני של השפעת עבירות אלו על מי שזהותם האישית והמינית טרם התעצבה. עמד על כך בית משפט זה (השופט ס' ג'ובראן) בע"פ 6092/10 פלוני נ' מדינת ישראל (18.7.2012) -

"אומנם עבירות מין מסכות נזק, פיזי ונפשי, לכלל הנפגעים והנפגעות, אך אין ספק שפגיעה מינית בגיל צעיר

יש בה כדי להשפיע בצורה קשה ומקיפה יותר על אישיותו של הנפגע ועל עולמה הפנימי של הנפגעת".

15. כבר נקבע כי עבירות מין המבוצעות דרך האינטרנט לא ייענו בענישה מקלה חרף העובדה כי מעשיו של התוקף מתבצעים במרחב הווירטואלי. גזירת דינם של עברייני מין הפועלים ברשת האינטרנט צריכה להלום את קלות ביצוע העבירה, פוטנציאל ההישנות שלה ופוטנציאל הפגיעה בקורבנות רבים. התייחסה לכך חברתי השופטת ד' ברק-ארז בע"פ 6703/13 ניסים כהן נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (16.1.2014) (להלן: עניין כהן):

"למרות שמעשי המערער אל מול קורבנותיו נעשו במרחב הווירטואלי, הרי שהפגיעה והנזקים הנפשיים שנגרמו לאותן קורבנות צעירות היא ממשית ומציאותית. יתרה מכך, דווקא במרחב רשת האינטרנט פוטנציאל הנזק הוא חמור במיוחד, נוכח קלות השכפול וההפצה (ראו: אסף הרדוף הפשע המקוון 338 (2010) (להלן: הרדוף))."

16. ההתמודדות עם תופעת עבירות המין במרחב האינטרנטי, ובמיוחד עבירות מין כלפי קטינים, אינה ייחודית כמובן לישראל. זוהי תופעה גלובלית, ואחד מתוצרי הלוואי השליליים ביותר של עידן הרשת. כך למשל, פסק הדין האנגלי מיולי 2013 בעניין Regina v. Whitehead, [2013] EWCA Crim 1475 (CA) (להלן: עניין וויטהד), עוסק במקרה של נאשם, שבהיותו כבן 31 יצר קשר באמצעות האינטרנט עם קטינה בת 12 שהתגוררה בבלגיה. בתקופת הקשר, שנמשכה כ- 5 שנים, ולאחר שרכש את אמונה גרם לה הנאשם, בין היתר, לגעת בשדיה ולהחדיר אצבעות לאיבר מינה בזמן שהוא צופה בה דרך מצלמה, וכן אונן לנגד עיניה באמצעות מצלמת האינטרנט. בפסק דינו התייחס בית המשפט לערעורים של אנגליה להתפתחות שהתרחשה, תוך שנים ספורות, בתפיסה המשפטית אשר מכירה בחומרת ביצוע המעשים במרחב האינטרנטי נוכח המציאות הקשה בה נפוצה תופעת ביצוע מעשים מיניים ברשת האינטרנט ובעטיה של הפגיעה החמורה בקורבנות.

"the prevalence of cyber sex of the type with which we are concerned in this appeal and the likely gravity of harm to the victim, have been recognised as being considerably more serious than was believed to be the case even just a few years ago".

יצוין, כי במקרה האמור - שעסק בקשר אינטרנטי עם נערה אחת בלבד, במשך תקופה קצרה בהרבה מענייננו, ועסק באירועים פחות חמורים - נידון הנאשם בערכאה הראשונה למאסר בפועל של 13 שנים וחודשיים, אך עונשו הופחת בערכאת הערעור למאסר בפועל של 9 שנים וחודשיים.

17. נוסף על החומרה הרבה והתוצאות הקשות של עצם המעשים המיניים, על בית המשפט לתת את דעתו גם על הפגיעה בכבודם ובזכותם לפרטיות של קטינים הנגרמת כתוצאה מהחזקה ומפרסום של תמונות וסרטונים של מעשים מיניים של קטינים (עניין כהן, שם; רע"פ 3890/09 מור נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (17.5.2009)). כן יש לתת את הדעת על השימוש הנעשה בפורנוגרפיית קטינים, אשר מעודד את התופעה בעקיפין על ידי יצירת הביקוש, ואף מעודד פגיעה בקטינים במישרין, בין בעידודם לביצוע מעשים מיניים או לשם יצירת חומר פורנוגרפי נוסף. כפי שנזכר בעניין וויטהד, בפסקה 22:

"Perhaps the worst feature of all, in the judge's view, was the introduction of the victim to watching indecent photographs of children which were intended to subvert and distort her thinking, and to make her believe that such actions or relationships between adults and children were normal, as well as enjoyable for the children involved".

על הקשר שבין פגיעה מינית של קטינים לבין פורנוגרפיה עמד בית המשפט המחוזי (השופט ע' גרשון) בע"פ (חי') 2609/07 אופר נ' מדינת ישראל פסקה 5 (3.1.2008) כדלקמן:

"לחשיפת קטינים לחומר תועבה יש השפעה שלילית על התפתחותם, והיא עלולה לטעת בהם תפיסת עולם מעוותת בכל הקשור במין.

אלא שהפגיעה בקטינים אינה מתמצית בחשיפתם לתכנים שיזיקו להם: זמינות וקלות התקשורת באמצעות האינטרנט, והעובדה שתקשורת שכזו יכולה להתבצע באופן אנונימי מבלי שהצד האחד יודע לבטח את זהותו של הצד האחר, חושפת את הקטינים לאפשרויות רבות ומגוונות של פגיעה, לרבות האפשרות של ניצול מיני.

החזקתם ופרסומם של פרסומי תועבה ובהם דמויות של קטינים, שבחלקם מציגים קטינים המקיימים יחסי מין, מהווים, הם עצמם, חוליה בשרשרת ניצולם המיני של קטינים".

ומן הכלל אל הפרט

18. כלל הוא כי ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים בהם נפלה בגזר הדין טעות מהותית, או שניכרת סטייה ממדיניות הענישה הראויה (ע"פ 1242/97 גרינברג נ' מדינת ישראל (3.2.1998), ע"פ 1694/08 זוהר נ' מדינת ישראל (14.1.2009), ע"פ 8704/08 הייב נ' מדינת ישראל (23.4.2009)).

19. המערער הורשע, על פי הודאתו, במעשים רבים וקשים, מעוררי סלידה ממש, המאופיינים בהתנהגות שיטתית ומניפולטיבית, אשר הופנתה כלפי 33 קורבנות שלמרביתן טרם מלאו 14 וכלפי עוד עשרות קטינות שזהותן אינה ידועה. מעשים אלה נמשכו תקופה ממושכת מאוד של כעשור שנים. המערער יצר קשר עם קטינות באמצעות האינטרנט, תוך התחזות לנערות ולנשים צעירות, כדי שיאשרו אותו לשיחה פרטית. מרגע שאושר לשיחה, שלח המערער לקטינות פורנוגרפיית קטינים ושוחח איתן על מין והכל באצטלה של "חינוך מיני" וכדי להשפיע עליהן לחשוף את עצמן, ולגעת בעצמן בהתאם להנחיותיו. בחלק מהמקרים הפליג המערער למחוזות קשים אף יותר כשהציע לקטינות לבצע מעשים מיניים עם אחיהן (אישומים 2, 6, 19 ו-22) או עם בעלי חיים (אישומים 19 ו-21).

20. אין לקבל את טענת המערער כי מעשים הנעשים במרחב הווירטואלי חמורים פחות ממעשים הנעשים "בעולם המציאות".

ראשית, כי על אף שמעשיו של המערער נעשו במרחב הווירטואלי, המעשים המיניים שביצעו הקטינות בעצמן, או עם אחרים, לפי הנחיותיו, נעשו בעולם מאוד מציאותי, והשפעתם המזיקה היא ממשית. שנית, אף אם ניתן להבחין לעניין מידת אשמתו של אדם בין מקרה בו הוא נפגש עם קטינות לבין מקרה בו הוא שומר על "ריחוק טכנולוגי", הרי שההבחנה היא זניחה במקרים בהם אדם גרם או ניסה לגרום לכך ששני אנשים יבצעו מעשים מיניים אחד בשני - כשם שעשה המערער כאשר גרם לכך שאח ואחות ביצעו מעשים מגונים האחד בשנייה (כמתואר באישום השני), וכפי

שניסה לעשות בשלושה מקרים אחרים, כשהציע לקטינות לצרף את אחיהן. שלישיית, נזכיר כי העונש שקבע המחוקק בצד העבירה של גרימת מעשים מיניים אסורים זהה לזה שנקבע בצד עבירות המעשה עצמן (סעיף 350 לחוק העונשין).

21. יתרה מזאת, בניגוד לטענת המערער, כי "לא פגש אף מתלוננת ולא היה אמור לפגוש", מתואר במסגרת האישום השביעי כיצד המערער ניסה לגרום לקטינה א.ר. שטרם מלאו לה 15 להיפגש עמו תוך שימוש בשתי דמויות פיקטיביות שיצר, האחת של נער צעיר בשם תומר והשנייה של צעירה בשם שירי. ובלשון כתב האישום:

"בשיחה איים הנאשם על א.ר., כשהוא מתחזה לתומר, כי יפרסם את התמונות אלא אם היא ושירי יאפשרו לו לבצע בהן מעשה מן אוראלי. הנאשם, בזהותה הבדויה של שירי, הביע הסכמה בשיחה, אולם א.ר. סירבה. בהמשך שוחח הנאשם בתוכנת הצ'ט עם א.ר. ואמר לה, כשהוא מתחזה לשירי, שבכוונתו להיפגש עם תומר מתוך פחד שיפרסם את התמונות ויספר להורים שלה. בשיחת צ'ט נוספת אמר לה הנאשם, כשהוא מתחזה לשירי, שהוא נפגש עם תומר והם מתחת לבית שלה, כשהוא נוקב בשם של הרחוב ומספר הבית כדי לאמת את דבריו, וביקש מא.ר. להיפגש עימם, אולם א.ר. סירבה".

22. על כל אלה יש להוסיף, כפי שכבר צוין, כי הזמינות המידית, האנונימיות והיכולת ליצור קשר עם קורבנות רבים, כמו גם הסיכון המועט להיתפס, הופכים את עבירות המין בזירה האינטרנטית למסוכנות אף יותר מבעולם המציאות, והכמות הגדולה של ילדות ונערות צעירות שהמערער לכד ברשתו - תוכיח. זו מציאות בעייתית מאוד ההופכת קטינים וקטינות ל"טרף קל" לשוחרי רע מסוג המערער.

יפים לענין זה דברים שנאמרו על ידי בית משפט זה (השופט ע' פוגלמן), בע"פ

538/13 טבח נ' מדינת ישראל (26.12.2013) -

"נדגיש כי ביצוען של עבירות מין באמצעות האינטרנט אינו מהווה נסיבה לקולה נוכח הנגישות הרבה של רשת האינטרנט; החשיפה הגדולה של קטינים לרשת; הקלות בביצוע עבירות מין והיכולת לפגוע במספר גדול יותר של קורבנות באמצעותה; כמו גם הפגיעה הקשה בנפגעי העבירה שהעבירות מבוצעות בהם שעה שהם מצויים בביתם שהוא מבצרם".

23. אין גם לקבל את טענת המערער, כי התחזותו לנערה צעירה, שהתאפשרה על ידי "הריחוק הטכנולוגי", היא נסיבה לקולה. נהפוך הוא, התחזותו לנערה המעניקה לקטינות "חינוך מיני" ורוכשת את אמונן היא שאפשרה את ביצוע העבירות, והיא מחזקת את הנזק שבעיוות תפיסתן של הילדות את מושגי היחסים האינטימיים. המתואר בכתב האישום מלמד על המניפולציות הקשות שהפעיל המערער על קטינות, שלרובן טרם מלאו 14. למשל, כשאמר המערער לקטינה א.ס., בהיותה בת 11.5 בלבד, כשהוא מציג עצמו בזהות בדויה: "שאף הוא הראה את איבר מינו לאחותו הקטנה כדי ללמד אותה". מניפולציה שיטתית אחרת אותה הפעיל המערער הייתה לשלוח לקטינות פורנוגרפיות קטינים בטענה כי הוא (בזהותו הבדויה) מופיע בהן. זאת כדי לעוות את תפיסת עולמן ולעצב אותה בדמות תפיסתו המעוותת, כפי שהיא מוצגת בחומר הפורנוגרפי ששלח.

24. נוכח זאת, מופרכת ואף מקוממת טענת בא כוח המערער שאין ליחס מידת חומרה יתרה לעבירות מין באינטרנט שהרי הצד השני יכול לנתק את המחשב בכל עת. טענה זו מקוממת כאשר היא מתייחסת לילדות בנות 12-14 שנים ואף פחות, וכאשר הקשר הוא בדוי ובמסגרתו מפעיל המערער מניפולציות שונות ואף מעשי סחיטה ממש כלפי הקטינות. אכן היו כאלה שניתקו את המחשב או סירבו להצעותיו, אך האשם במקרים שלא כך נעשה, רובץ כולו לפתחו של המערער.

25. אשר על כן, אף אם היה מקום לתת משקל כלשהו לקולה לעובדה שמעשיו של המערער היו בזירה הווירטואלית, ועל שום ששמר על "ריחוק טכנולוגי", הרי שהמספר הרב של הקטינות, ריבוי העבירות ואופיין, כמו גם התקופה הממושכת בה ביצע את העבירות באין מפריע, מחייבים ענישה חמורה ומרתיעה.

26. בא כוח המערער הגיש לנו מספר פסקי דין העוסקים בעברייני מין ברשת האינטרנט, שלטענתו יש בהם כדי ללמד על רמת ענישה נמוכה בהרבה מזו שנגזרה בעניינו של המערער, אף במקרים שמעשיהם של עברייני המין גלשו מהעולם הווירטואלי אל עולם המעשה. עיינתי בפסקי דין אלה ובפסקי דין נוספים שעסקו בעבירות מין ברשת, ואיני סבור שיש בהם לתמוך בעמדת המערער. ראשית, אף אחד מהמקרים שנדונו בפסקי הדין אליהם הפנה בא כוח המערער אינו דומה בחומרתו ובנסיבותיו למקרה דנן. שנית, לצד פסקי הדין אליהם הפנה בא כוח המערער ישנם

פסקי דין אחרים שעסקו בעבירות מין באינטרנט שגלשו לעולם המעשה בהם נגזרו עונשי מאסר ממושכים של 12-14 שנים (ע"פ 783/04 בלנק נ' מדינת ישראל (19.5.2005); ע"פ 8296/05 פלוני נ' מדינת ישראל (1.9.2009); ע"פ 6357/11 ברברמן נ' מדינת ישראל (23.6.2013)).

אינה מבוססת גם טענתו של בא-כוח המערער כי העונש שהוטל על המערער חמור מעונשים המוטלים בגין עבירות מין בקטינים "בעולם המציאות". אסתפק בהפניה לשני פסקי דין מהעת האחרונה ממש: ע"פ 6602/13 פלוני נ' מדינת ישראל (11.5.2015) וע"פ 5768/10 פלוני נ' מדינת ישראל (8.6.2015) - בהם נגזרו עונשים של 24 שנות מאסר לריצוי בפועל בגין עבירות מין מרובות בקטינים.

27. איני סבור כי העונש שהוטל על המערער - אף שאינו עונש קל כלל ועיקר - הוא עונש החורג מרמת הענישה ההולמת בנסיבות מקרה זה.

עם זאת, לא בלי התלבטות, החלטנו להפחית במידת מה מעונשו של המערער וזאת בהתחשב ב"עקרון ההדרגתיות" בענישה (ראו לענין זה: ע"פ 6020/12 מדינת ישראל נ' עדן (29.04.2013) וע"פ 3164/14 גיא פן נ' מדינת ישראל (29.6.2015) בהם עמדו חבריי, השופטת ד' ברק-ארז והשופט ח' מלצר, על עקרון זה).

אמנם, כפי שנזכר לעיל, בית משפט זה כבר הביע עמדתו באשר לחומרת התופעה של עבירות מין המבוצעת באמצעות רשת האינטרנט, ואולם הפסיקה בתחום הנדון עדיין מועטה וטרם נצברה פסיקה בהיקף המגבש מדיניות ענישה ברורה. על כן מצאנו שלא למצות את הדין עם המערער, כמתחייב חומרת מעשיו, תוך התווית הדרך לעתיד באשר למדיניות הענישה הראויה בעבירות מסוג זה.

28. סוף דבר, עונש המאסר לריצוי בפועל שהוטל על המערער יעמוד על 12 שנים, חלף 14 שנים שנגזרו עליו על ידי בית משפט קמא. שאר חלקי גזר הדין יותרו על כנם.

השופט ח' מלצר:

אני מסכים.

שופט

השופטת ד' ברק ארז:

אני מסכימה. כחברי אף אני סבורה כי על בית המשפט להישיר מבט אל המציאות הווירטואלית (מונח הנחוה במבט ראשון כתרתי דסתרני) ולהכיר בכך שעבירות הנעברות במסגרתה אינן פחותות בחומרתן. כפי שציינתי בחוות דעתי בע"פ 7725/11 פלוני נ' מדינת ישראל (24.1.2013) גישה זו מתחייבת לנוכח "צורכי הזמן בהווה ובעתיד – כאשר מביאים בחשבון את הדרכים החדשות ליצירת קשר בין אנשים תוך שימוש באמצעים השונים שמעמידה לרשותנו הטכנולוגיה המודרנית. מעשה מגונה יכול להיעשות גם תוך שימוש במסרים אלקטרוניים, תמונות במחשב ועוד. בעולם שניתן לקיים קשר בין אנשים באמצעות חוטים, תדרים ומסרים אלקטרוניים, מעשה מגונה יכול להיעשות 'באדם' באותם אמצעים ממש" (שם, בפסקה 7). במקרה שבפנינו הטכנולוגיה הווירטואלית אף גלשה ל"עולם הממשי", שכן המערער גרם לקורבנות לבצע מעשים מיניים בעצמם ובאחרים. עונשו של המערער אכן אינו קל, אך בהתחשב בחומרתם הרבה של מעשיו, בתקופה הארוכה שבה בוצעו ובעיקר במספר הרב מאוד של ילדות וילדים שנפלו קורבן למעשיו, זהו עונש ראוי ואף מתחייב.

שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט מ' מזוז.

ניתן היום, י"ט בתמוז התשע"ה (6.7.2015).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. 14007070_B07.doc אב.ה |
מרכז מידע, טל' 077-2703333 ; אתר אינטרנט, www.court.gov.il